

XBRL, WAT NU?

Een standaard met mogelijkheden

FOCUS ICT

De gezondheidszorg is een standaard rijker. Na het epd, de dbc's en HL7 is het de beurt aan XBRL. Z-E Magazine vroeg zich af wat de consequenties zijn en stapte op Paul Snijders, directeur van Semansys Technologies BV, af met de vraag wat we met XBRL moeten. Oude wijn in nieuwe zakken of tijd voor actie?

WOORD: JAN FOKKE OOSTERHOF BEELD: FRANK BOSTON

XBRL staat voor eXtensible Business Reporting Language en is een open standaard om financiële gegevens uit te wisselen via het internet. Op de vraag naar het waarom van XBRL antwoordt Snijders: 'Om gegevens die digitaal beschikbaar zijn, bijvoorbeeld in PDF-format, te kunnen bewerken, is veelal een extra handeling nodig, zoals het opnieuw invoeren van deze gegevens in het computersysteem van de ontvanger. Pas dan kunnen gegevens worden geanalyseerd of bewerkt. XBRL moet een einde maken aan de extra handelingen en onderlinge vergelijkbaarheid van gegevens verbeteren'. Een goed voorbeeld van genoemde problematiek betreft volgens Snijders het jaarverslag. 'Elk jaarverslag ziet er anders uit. Het is moeilijk om een collectie van jaarverslagen te interpreteren en automatisch te verwerken. Vaak ontbreken zelfs de middelen om gegevens elektronisch te vergelijken en blijft het bij handwerk. Iedereen is bekend met de bekende Excel-hel van overtypen en oneindig veel knippen en plakken', aldus Snijders.

Gemeenschappelijk financieel woordenboek

Het internet biedt een uitstekende infrastructuur om financiële informatie te delen over de grenzen van organisaties en landen heen. Nieuwe uitwisselingsstandaarden zoals XBRL laten dit toe. XBRL is de open standaard om financiële rapportages elektronisch aan te maken, te presenteren, te publiceren en te analyseren. De standaard wordt beheerd door de non-profitorganisatie XBRL International. Binnen de standaard worden de rapportagedefinities ondubbelzinnig en eenduidig beschreven in één gemeenschappelijk gegevenswoordenboek, een taxonomie. Aangezien XBRL (en het onderliggende XML) een wereldwijde standaard is, zijn er geen individuele inspanningen meer nodig voor dataconversie, vertaling of de creatie van interfaces.

Door de ontwikkeling van deze open standaard ontstaat de mogelijkheid voor automatische productie, verwerking en verzending van financiële gegevens via internet. Dit brengt volgens Snijders voor de betrokken bedrijven, instellingen en organisaties grote efficiencyvoordelen met zich mee. 'Daarnaast vormt het een stimulans voor de onderlinge vergelijkbaarheid tussen organisaties en bedrijven met transparantie als gevolg'.

XBRL in de publieke sector

In de afgelopen periode zijn waterschappen, gemeenten en provincies overgestapt op XBRL voor de IV3 (informatievoorziening Derden) ten behoeve van de EMU rapportage. In het kader van het Nederlands Taxonomie Project hebben de ministeries van Financiën, Justitie, BZK en Economische Zaken samen met VNO-NCW en MKB Nederland een convenant getekend voor het elektronisch uitwisselen van financiële gegevens tussen het Nederlandse bedrijfsleven en overheidsorganisaties. Met het oog op administratieve lastenverlichting is afgesproken om vanaf 2007 gebruik te gaan maken van de open standaard XBRL. Daarmee kunnen ondernemers vanuit de eigen boekhouding rechtstreeks of via hun accountant jaarrekeningen voor de Kamer van Koophandel, de aangifte 'winst uit onderneming', de vennootschapsbelasting en statistische gegevens voor het Centraal Bureau voor de Statistiek eenvoudig en geautomatiseerd aanleveren aan de overheid.

XBRL in de zorg

'Veel partijen hebben dus al kunnen ruiken aan de verlichting van de rapportagelast', aldus Snijders, 'Ook instellingen en professionals in sectoren als zorg, jeugdzorg en onderwijs moeten nu een afname van de regeldruk gaan ervaren.' Het programma Vernieuwing Rijksdienst verkent de mogelijkheden tot brede toepassing van taxonomie in de Rijksdienst. Op dit moment loopt er niet alleen een XBRL-project bij Landbouw, ook het ministerie van VWS heeft een pilotproject XBRL voor het maatschappelijke jaardocument.

Wat is er zo nieuw?

Op de vraag wat er nu zo nieuw is aan deze standaard antwoordt Snijders: 'Rapportage is niet nieuw, digitale rapportage met één gemeenschappelijk gegevenswoordenboek en met één taal is dat wel. En vooral als die taal gedeeld wordt met het bedrijfsleven en wordt ingevoerd in alle landen'.

In- en externe benchmarking mogelijk

XBRL heeft volgens Snijders niet enkel verlichting van de rapportagelast tot gevolg, maar heeft ook structurele consequen-

ties, bijvoorbeeld bij de in- en externe vergelijking van gegevens. 'Wanneer we werken met rapportages in dezelfde standaard en met dezelfde definities wordt vergelijking mogelijk. Instellingen zelf kunnen de informatie gebruiken om onderling te benchmarken, wellicht zelfs rechtstreeks, zonder tussenschakel. Dat kan op instellingsniveau, maar natuurlijk ook op dienst- of activiteitsniveau, met de hele sector maar ook met een groep vergelijkbare instellingen of zelfs direct met vergelijkbare organisaties in het bedrijfsleven. Denk ook eens aan inzet van deze uitwisselbare XBRL-rapportages tijdens onderhandelingen met verzekeraars, banken en toezichthouders. Het wordt eenvoudiger om de eigen resultaten te delen en te vergelijken met derden. Zeker in geval van fusies en overnames speelt dit een belangrijke rol. De gegevens van de ander kunnen direct met de eigen gegevens worden gecombineerd en vergeleken.'

Consequenties voor de organisatie

Als een organisatie eenmaal de beslissing heeft genomen om met XBRL aan de slag te gaan, zijn er geen aanpassingen in de organisatie nodig, ook niet in bestaande systemen. Snijders: 'Dezelfde informatie wordt alleen anders gepubliceerd. Wel wordt de laag met rapportagetools opgeschoond en gestroomlijnd en kan de taak 'rapportage' met minder inspanning en mensen plaats vinden. In de basis is gebruik van XBRL door organisaties voor rapportage vrij snel, kosteneffectief en eenvoudig in te zetten. Met eenvoudige standaard rapportagesoftware kunnen de gegevens direct uit verschillende systemen worden geïmporteerd en gerapporteerd. Daarnaast is binnen de afdeling Financiën en op de IT-afdeling de kennis nodig om met de nieuwe software te werken. Bij inzet van XBRL voor diepere toepassing in de organisatie is uiteraard meer nodig.'

Aan de slag

'XBRL is er nú', aldus Snijders, 'Waterschappen, gemeenten en provincies gebruiken het al, het bedrijfsleven is nu met invoering bezig. De meeste accountants en softwareleveranciers zijn klaar. Het kabinet zet nu in voor brede toepassing bij de overheid en de sectoren. Het betreft dus geen oude wijn in nieuwe zakken, maar een nieuwe standaard die de manier waarop we omgaan met financiële en bedrijfsinformatie sterk verandert. Een standaard die de rapportagelast sterk terugdringt en daar zal niemand rouwig om zijn.' ■

Meer informatie:

- http://www.semansys.com/PDF/XBRL_whitepaper_voor_IV3_NL.pdf = waterschappen EDP rapport
- http://www.semansys.com/PDF/XBRL_Case_Water_Boards.pdf = businesscase waterschappen
- <http://www.semansys.com/PDF/Business%20case%20vendors-%20NL%201205.pdf> = businesscase voor softwareleveranciers
- www.XBRL-nederland.nl
- www.XBRL.org